

Bijlage beoordelingskader: Bepaling soort TLV en SO-categorie

1. Inleiding

Onderstaande uitwerking van de bepaling van de soort TLV, SBO of SO en de categoriebepaling SO, is niet alleen gekoppeld aan de ernst van de leerlingproblematiek. Zoals in het beoordelingskader aangegeven, vindt de beoordeling van de TLV-aanvraag en daarmee ook de soort en categoriebepaling plaats in een samenhangende beoordeling van alle aspecten. Dat betekent, dat ook als niet aan alle voorwaarden leerlingkenmerken en ondersteuningsbehoeften zijn voldaan, andere aspecten de doorslag kunnen geven in de soort en categoriebepaling.

De onderstaande uitwerking refereert aan de genoemde beoordelingsaspecten op het niveau leerling, school en ouders.

2. Toelaatbaarheid SBO

Een leerling is toelaatbaar tot het SBO als een basisschool niet kan voorzien in de onder a tot en met e genoemde ondersteuningsbehoeften. Minstens 2 aspecten moeten aan de orde zijn. Deze ondersteuningsbehoeften van de leerling worden beoordeeld in samenhang met de ouder- en schoolaspecten. In het geval de leerling niet alle ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met e heeft, kunnen deze aspecten de doorslag geven.

In relatie tot leerling aspecten:

- a. De leerling heeft meer behoefte aan individuele aandacht dan in het regulier onderwijs mogelijk is;
- b. De leerling heeft een structurele behoefte aan aangepast lesmateriaal. De aanpassing daarvan vergt meer tijd van een groepsleerkracht dan in het regulier onderwijs mogelijk is;
- c. De leerling heeft meer dan incidenteel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht;
- d. De onderwijsbehoefte van de leerling is structureel verweven met de behoefte aan jeugdhulp of gespecialiseerde zorg.
- e. De leerling heeft ondersteuningsbehoeften die hem apart zetten van de groep en heeft daar last van.

In relatie met school aspecten:

- f. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van de groepsleerkracht/ het team om aan de 'specifieke' (de mogelijkheden van de basis- en extra ondersteuning overstijgende) ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen.
- g. Het is niet mogelijk de aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen zonder dat overige leerlingen daar nadeel van ondervinden.

3. Toelaatbaarheid SO en categoriebepaling

Het toekennen van een TLV-SO gebeurt op basis van een zeer ernstige leerlingproblematiek, waar de leerling zelf veel hinder van ondervindt. Het gaat om een combinatie van vastgestelde zeer ernstige kindkenmerken (IQ, ernstige gedrags- of kinderpsychiatrische problematiek in termen van DSM-V) en

van de ondersteuningsbehoeften van de leerling in samenhang met de ouder- en school beoordeelingsaspecten.

3.1 SO categorie laag (gedrag)

De leerling heeft ernstige ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met e. Niet alle ondersteuningsbehoeften hoeven (even sterk) aanwezig te zijn. Deze ondersteuningsbehoeften van de leerling worden beoordeeld in samenhang met de ouder- en schoolaspecten. In het geval de leerling niet alle ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met e heeft, kan de ernst van de wel aanwezige aspecten of de samenhang met de ouder- en schoolaspecten de doorslag geven.

In relatie tot leerling aspecten

- a. De leerling heeft nagenoeg de volledige onderwijstijd behoefte aan individuele aandacht.
- b. De leerling heeft specifieke ernstige ondersteuningsbehoefte in de onderwijssituatie, bijvoorbeeld vanwege ernstige gedrags- of kinderpsychiatrische problematiek in termen van de DSM.
- c. De leerling heeft een structurele behoefte aan aangepast lesmateriaal. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht;
- d. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
- e. De onderwijsbehoefte van de leerling is structureel verweven met de behoefte aan jeugdhulp of gespecialiseerde zorg, bijvoorbeeld vanwege ernstige gedrags- of kinderpsychiatrische problematiek in termen van de DSM.

In relatie tot de school aspecten

- f. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht;
- g. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
- h. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van een stoornis bij de groepsleerkracht/het team.

3.2 SO categorie laag (ZML)

De leerling heeft ernstige ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met f. Niet alle ondersteuningsbehoeften hoeven (even sterk) aanwezig te zijn. Deze ondersteuningsbehoeften van de leerling worden beoordeeld in samenhang met de ouder- en schoolaspecten. In het geval de leerling niet alle ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met f heeft, kan de ernst van de wel aanwezige aspecten of de samenhang met de ouder- en schoolaspecten de doorslag geven.

In relatie tot leerling aspecten

- a. De leerling heeft nagenoeg de volledige onderwijstijd behoefte aan individuele aandacht.
- b. De leerling heeft een zeer sterke ondersteuningsbehoefte ten aanzien van zijn/haar sociale redzaamheid in relatie tot de volgende specifieke leerling kenmerken:
  - I. Een leerling heeft een IQ tussen 35 en 55 of:
  - II. een IQ in de bandbreedte van 55-70 en (bij kinderen tot 7 jaar) een stoornis die het leren en sociaal functioneren ernstig bemoeilijkt. Indien de leerling een IQ heeft van 55-70, dan is aanvullend informatie nodig over de ondersteuningsbehoefte.
- c. De leerling (t/m 7 jaar) heeft een sterke ondersteuningsbehoefte ten aanzien van het voldoen aan de algemene leervoorwaarden werkhouding, taakgerichtheid, aandacht en motivatie en kan alleen in een ZML-groep functioneren.

- d. De leerling (8-11 jaar) heeft een zware ondersteuningsbehoefte ten aanzien van het aanvankelijk lezen, rekenen en spellen en heeft een structurele behoefte aan aangepast lesmateriaal.
- e. De leerling heeft behoefte aan een specifieke specialistische structuur die ernstige belemmeringen om aan het onderwijs deel te nemen, wegneemt.
- f. De onderwijsbehoefte van de leerling is structureel verweven met de behoefte aan jeugdhulp of gespecialiseerde zorg.

In relatie tot school aspecten

- g. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht;
- h. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
- i. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van een stoornis bij de groepsleerkracht/het team.

NB: Leerlingen met het Syndroom van Down komen niet per definitie in aanmerking voor een TLV-ZML. Ook bij deze leerlingen zal de TLV-commissie altijd het samenspel van factoren afwegen, die de integrale ondersteuningsbehoefte en mogelijkheden leerling, ouders en school bepalen.

3.3 SO categorie laag (Langdurig Ziek, LZ)

De leerling heeft ernstige ondersteuningsbehoeften ten aanzien van A tot en met F. Niet alle ondersteuningsbehoeften hoeven (even sterk) aanwezig te zijn. Deze ondersteuningsbehoeften van de leerling worden beoordeeld in samenhang met de ouder- en schoolaspecten. In het geval de leerling niet alle ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met f heeft, kan de ernst van de wel aanwezige aspecten of de samenhang met de ouder- en schoolaspecten de doorslag geven.

In relatie tot leerling aspecten

- a. De leerling heeft nagenoeg de volledige onderwijstijd behoefte aan individuele aandacht.
- b. De leerling heeft een zeer sterke ondersteuningsbehoefte in relatie tot de volgende specifieke leerling kenmerken:
  - De leerling heeft een lichamelijke, neurologische of psychosomatische stoornis die niet in hoofdzaak leidt tot motorische beperkingen, maar wel leidt tot een ernstige belemmering om aan onderwijs deel te nemen en een IQ hoger dan 70, en/of:
  - een zeer zware ondersteuningsbehoefte voor wat betreft zijn/haar cognitieve ontwikkeling (E- en of D score op de Cito-toetsen), en/of:
  - een dusdanige zware ondersteuningsbehoefte, dat zijn/haar leertijd voor ten minste 25 procent is verminderd door noodzakelijke zorg of aan de stoornis gerelateerd verzuim.
- c. De leerling heeft een structurele behoefte aan aangepast lesmateriaal. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht.
- d. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
- e. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van een stoornis bij de groepsleerkracht/het team.
- f. De onderwijsbehoefte van de leerling is structureel verweven met de behoefte aan jeugdhulp of gespecialiseerde zorg.

In relatie tot school aspecten

- g. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht;

- h. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
- i. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van een stoornis bij de groepsleerkracht/het team.

3.4 SO categorie midden (Lichamelijk Beperkt, LB (was LG))

De leerling heeft ernstige ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met f. Niet alle ondersteuningsbehoeften hoeven (even sterk) aanwezig te zijn. Deze ondersteuningsbehoeften van de leerling worden beoordeeld in samenhang met de ouder- en schoolaspecten. In het geval de leerling niet alle ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met f heeft, kan de ernst van de wel aanwezige aspecten of de samenhang met de ouder- en schoolaspecten de doorslag geven.

In relatie tot leerling aspecten

4. De leerling heeft nagenoeg de volledige onderwijstijd behoefte aan individuele aandacht.
5. De leerling heeft een zeer sterke ondersteuningsbehoefte in relatie tot de volgende specifieke leerling kenmerken:
  - één of meerdere stoornissen, die motorische beperkingen veroorzaken en die leiden tot een ernstige belemmering om aan het onderwijs deel te nemen en een IQ hoger dan 70, en
  - De leerling heeft een zeer zware ondersteuningsbehoefte voor wat betreft zijn/haar zelfredzaamheid;
  - een zeer zware ondersteuningsbehoefte voor wat betreft zijn/haar cognitieve ontwikkeling (E- en/of D score op de Cito-toetsen), en/of:
  - een dusdanige zware ondersteuningsbehoefte, dat zijn/haar leertijd voor tenminste 25 procent is verminderd door noodzakelijke zorg of aan de stoornis gerelateerd verzuim.
6. De leerling heeft een structurele behoefte aan aangepast lesmateriaal. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht.
7. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
8. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van een stoornis bij de groepsleerkracht/het team.
9. De onderwijsbehoefte van de leerling is structureel verweven met de behoefte aan jeugdhulp of gespecialiseerde zorg.

In relatie tot school aspecten

10. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht;
11. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
12. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van een stoornis bij de groepsleerkracht/het team.

3.5 SO categorie hoog (Ernstig Meervoudig Beperkt (EMB))

De leerling heeft alle ondersteuningsbehoeften ten aanzien van a tot en met c in ernstige mate. Deze ondersteuningsbehoefte van de leerling worden beoordeeld in samenhang met de ouder- en schoolaspecten.

In relatie tot leerling aspecten

- a. een laag ontwikkelingsperspectief ten gevolge van een ernstige verstandelijke beperking (de leerling heeft een IQ onder de 35), vaak met moeilijk te lezen; gedrag en ernstige

sensomotorische problematiek (zoals het ontbreken van spraak, bijna niet kunnen zitten/staan),
of

- b. een matige tot licht verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) en een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke beperkingen, of
- c. een matig tot licht verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) in combinatie met moeilijk te reguleren gedragsproblematiek als gevolg van zeer ernstige psychiatrische stoornissen.

In relatie tot school aspecten

- d. De aanpassing daarvan vergt structureel relatief veel tijd van de groepsleerkracht;
- e. De leerling heeft structureel behoefte aan extra fysieke ruimte of extra onderwijstijd onder toezicht.
- f. De begeleiding van de leerling eist specialistische kennis van de specifieke beperking(en) van de leerling bij de groepsleerkracht/het team.